

BOG

SOLSTIK (/BOEGER/SOLSTIK-0)

Af Knud Holst (/forfattere/knud-holst) (2014)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?SEARCH_BLOCK_FORM=870970-](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-)

BASIS%3A50980340&FRAGMENT=CONTENT)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/solstik-0) for at anmelde

Facebook ([http://www.facebook.com/share.php?](http://www.facebook.com/share.php?u=http://litteratursiden.dk/boeger/solstik-0&title=Solstik)

[u=http://litteratursiden.dk/boeger/solstik-0&title=Solstik](http://litteratursiden.dk/boeger/solstik-0&title=Solstik)

Tweet ([https://twitter.com/intent/tweet?](https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratursiden.dk/boeger/solstik-0&status=Solstik+http://litteratursiden.dk/boeger/solstik-0)

[url=http://litteratursiden.dk/boeger/solstik-](https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratursiden.dk/boeger/solstik-0&status=Solstik+http://litteratursiden.dk/boeger/solstik-0)

[0&status=Solstik+http://litteratursiden.dk/boeger/solstik-0](https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratursiden.dk/boeger/solstik-0&status=Solstik+http://litteratursiden.dk/boeger/solstik-0))

Et udvalg af noveller samt et digt, som tematiseret i drengeliv, landliv, hverdagsliv og skyggeliv giver skarptskårne portrætter af menneskers liv i overgangen fra landbosamfund til modernitet.

TAGS:

DAGLIGLIV (/TAXONOMY/TERM/1933)

DRENGE (/TAXONOMY/TERM/2387)

IDENTITET (/TAXONOMY/TERM/4706)

LANDLIV (/TAXONOMY/TERM/6172)

MÆND (/TAXONOMY/TERM/13727)

ANMELDELSE

29 sep.14

(/users/torben-wendelboe)

Af Torben Wendelboe (/users/torben-wendelboe)

Skribent

Flot udvalg af Knud Holsts novellekunst, der meget overbevisende demonstrerer, at han var en af vores fine og mindeværdige novelleforfattere.

Knud Holsts skæbne har som bekendt fået sit store, gribende monument i datteren Hanne-Vibeke Holsts romanbiografi *Knud, den store*, der velfortjent har fået succes. Og det er jo nok baggrunden for, at Hans Hertels udvalg nu foreligger. Det er velkomment! Det viser nemlig, at vi i Knud Holst havde en novelleforfatter af fin kaliber. Holsts skæbne var trist. Han startede som en komet og blev spået en strålende karriere, men blev så i den tragiske deroute nærmest skrevet ud af litteraturhistorien i levende live. En vanskæbne, der hermed i det mindste bliver forsøgt rettet op med dette udvalg af 27 af hans bedste noveller.

Hertel har forsynet udvalget med en femragende indledning, hvor han ridser

fortællerskabet op og karakteriserer Holsts egenart. Udvalget af noveller har Hertel samlet i grupper på tværs af kronologien under overskrifterne 'Drengeliv', 'Landliv', 'Hverdagsliv' og endelig 'Skyggeliv'. Og det giver god mening og godt overblik. Holst skrev jo i modernismens år, og mange noveller viser ham som en fremragende modernist, der kan noget med sproget i en ladet, tætvetet prosa, som folder sig meget flot ud i navnlig den store gruppe noveller, der er samlet under overskriften 'Hverdagsliv'. Her finder vi foruden titelnovellen for eksempel de lige så fremragende noveller 'Tændstikken', 'Svenskerinden', og 'Panik', der står som helt fuldgældige og centrale tekster, der til hver en tid vil høre med i en antologi med dansk modernistisk novellekunst. Han er ganske enkelt så god som de bedste her, novellerne er på et imponerende niveau.

Men der, hvor han rammer mig redest og dybest, er i de noveller, Hertel har samlet i gruppen 'Drengeliv'. Her skriver Holst i en mere hverdagsrealistisk stil og tegner - givet på baggrund af egen opvækst - nogle vidunderligt indfølelse drengeportrætter, der har minder om H.C. Branners børnenoveller, som jeg ser det. I novellen 'Nedstyrtningen' er vi i krigsårene og følger en skoledreng, hvis fantasier med næring i tyskernes tilstedeværelse i landet slås med dommedagsforestillinger. Han kobler et tysk flystyrt med dommedagsbraget, meget dramatisk.

Men novellen er også et stilfærdigt portræt af en stille indadvendt outsider. Som her: "Der var ingen, der havde generet ham, det skete jo ikke hver dag. Ingen havde sagt til ham, at han skulle skynde sig. I en endeløs mat døs gled han hjemad i rabatten, i grøften, i kanten af asfalten, hvor citronsommerfuglene flagrede som dansede de henover den hede sortbrune ørken for at varme fødderne. En kat gik med ham et stykke. Så forlod den ham af kedsomhed. Skoletasken var tung og varmede på ryggen, så han tog den af og slæbte den efter sig et stykke. Siden bar han den lidt over jorden. Sådan for folks skyld." Selv katten gider ham ikke...

Et helt andet indædt skæbnedrama får sit uhyggelige uafvendelige forløb i novellen 'Fasanen'. Her er det en dreng, der hele tiden tvinges af sin far og må ligge under for hans bud på den obligatoriske jagt og begå de drab, der er ham inderligt imod, men som han udfører, mens han tynget af sin fars magt døver og indkapsler sine følelser: "Han kom til at hade faren. Han gav ham ret. Næste dag havde de held med sig. Eftermiddagen tog de til jagt og lod arbejdet ligge. Han var stiv, som var han dækket med sår, men han stødte gummistøvlerne på benene og gik med faren. De så straks fasaner og han tog tom i hodet sigte og var grundig med alt. De fik tre med hjem, alle ramt i gode dræbende skud. De hang og daskede varmt bagpå livremmen. Det løse stykke flød ikke nu, men havde sat sig fast et sted, og han var rolig og allerede en koldsindig jæger. Han havde lært drabets sidste fase, morskabsmordet med egen hånd. Faren sagde ikke noget, men var tilfreds med ham." Her ligger jo så det kommende drama linet op...

Hertel har søgt også blandt Holsts efterladte tekster og har blandt andet fundet novellen 'Panik', der er så stærk en tekst, at man må tænke, at trods den store deroute og dødelig sygdom var Holst ikke udskrevet som forfatter ved sin død. Hertel har i udvalget en ekstra lille pointe: Han har medtaget et fortællende digt, 'I Fiskerstuen', fra samlingen *Udstedsdigte*, det starter som følger:

"I Fiskerstuen sidder fiskerne og drikker
ingen af dem er fiskere mer men de drikker
det er længe siden de var fiskere nu drikker de
deres både er rådnet op på stranden mens de drikker (...)"

Det er jo fremragende, og det erindrer om, at Holst også var en fin lyriker. Jeg

kunne godt ønske mig, at man også gik hans lyrik igennem, så han ligeledes der i eftermælet kan komme til sin ret med et digtudvalg. For mig er der ingen tvivl: Knud Holst skal genindskrives i dansk litteratur på en rigtig fin plads som en forfatter langt over gennemsnittet.

BOGDETALJER

Andre bøger af Knud Holst

